

Kardeşler Arası Kıskançlık

Çocukta, o ana kadar kendine yöneltilen ilgi ve dikkatin **YENİ DOĞAN** kardeşine yöneltilmesinden doğan rahatsızlık kardeş kıskançlığının en temel nedendir. Kardeş kıskançlığı normal bir durumdur.

Uzmanlar yeni bebeğin doğumuyla büyük çocuğa daha az zaman ayrıldığı, eskisi gibi sevecen davranmadıklarını ve onunla daha az oyun oynadıklarını gözlemlemişlerdir. Bu durum bebeğe karşıymış gibi görünen ama aslında ana babaya karşı olan **KIZGINLIK, KIRGINLIK** gibi duyguların gelişmesine neden oluyor. Çocuk kendini **terk edilmiş, güvensiz ve desteksiz** hissetmeye başlıyor.

Kardeş kıskançlığı her ailede ve her çocukta **FARKLI YOĞUNLUKTA** yaşanabilir. **İlgiyi** kendi üzerine çekmek için **karın ağrıları, sinirlilik, iştahsızlık** vb. şeyler görülebilir. Kıskançlık yaşayan çocukta gelişim evrelerinde gerileme olabilir; **altını ıslatma, parmak emme** vs. gibi davranışları yeniden göstermeye başlayabilir.

Doğumdan Önce Yapılması Gerekenler

- Kıskançlığı en alt düzeyde tutmanın tek yolu, çocuk evin tek çocuğu konumundayken bütün istekleri yerine getirilmemelidir. Yani şımartılmamalıdır. İlgi ve sevgi normal bir seviyede tutulursa kardeşin gelişimiyle de çocuk aşırı kıskançlık durumları yaşamayacaktır.
- Çocuk, psikolojik olarak kardeşinin gelişimine hazırlanmalı ve aileye katılacak ikinci çocukla ilgili bilgiler verilmelidir. Daha bebek gelmeden çocuğun ruhunda kardeşine karşı sevgi oluşması sağlanabilir.
- Çocuğu bebeğin gelişimine hazırlarken kaygılı olunmamalıdır. Bazen anababalar öyle kaygılanır ki, sanki her şeyin sonu olacaktır ve bu kaygılarını çocuğu da yansıtırlar. "Sakin kardeşini kıskanma", "Kardeşini kıskanırsan Allah seni cezalandırır", hiç korkma, seni de kardeşin kadar seveceğiz, Ona ne alırsak, aynısını sana da alacağız" gibi ifadeler çocuğu daha da kaygılandırır.
- Bebekle ilgili yapılan hazırlıklarda abartıya kaçmamak gerekir.

Doğumdan Sonra Yapılması Gerekenler

- Anne bebekle ilgilenirken büyük çocuğu tamamen ilgiden mahrum etmemelidir. Babalar büyük çocuğa daha fazla zaman ayırabilirler.
- Anne-baba çocuğa olan sevgisini sözlerden ziyade **davranışlarıyla** göstermelidir. Çünkü çocukken disinin artık sevilmediğini düşünecektir.
- Çocuğun yanında bebeğe **aşırı sevgi** gösterilerinden kaçınılmalıdır. Bebek sevildiğinde diğeri de sevilmediği, öpüldüğünde diğeri de öpülmelidir.
- Anne bebeğin çok küçük olduğunu, konuşamadığını, hareket edemediğini, yürüyemediğini bu yüzden yardıma ihtiyacı olduğunu vurgusunu hem **hissettirmeli** hem de **belirtmelidir**. Bebeğin sadece anne sütü ile beslendiği, acıkmasını takip için hep onu gözetim altında tutmaları gerektiği anlatılmalıdır.
- Büyükanne/baba ve misafirler daha çok bebekle ilgilenirler. Gerekirse büyük çocukla ilgilenmeleri için uyarılmalıdır. Eş, dost akrabanın getirdiği hediyelerin yanına koymak ve bak bunu da sana getirmişler demek için; el altında diğer çocuğun sevdiği bir oyuncak, araç gereç bulundurulmalıdır.
- Bebeğin uyuduğu ortamda gürültü çıkarttığı için sert tepkide bulunmak, çocuğun kıskançlığını arttıracaktır. Sert tepki ve ceza yerine daha sakin ifadelerle uyarılmalıdır.

- Bebeğe zarar verir endişesiyle çocuk, devamlı bebekten uzaklaştırılmaya çalıştırılmamalıdır. Zarar verici davranışlara yöneldiği hissedildiğinde uyarılmalıdır; ancak uyarının boyutu kabul edilebilir düzeyde olmalıdır.

- Bebeğe isim koyarken, eşya alınırken büyük çocuğun fikri sorulmalıdır. Bebek için alışveriş yapılırken muhakkak öbürünün de hoşuna giden şeyler alınmalıdır. Bebeğe mama alınacaksa diğeri için çikolata, bisküvi vs.
- Hamilelikten önce çocuk ana-babasının yanında yatarken, hamilelikle beraber çocuğu başka bir odada yatırmak yanlış bir davranıştır. Ayrıca kendi odasında yatan çocuğu, bebeğin doğumundan sonra kıskanmasını diye, ana-babasının odasına almak da doğru bir davranış değildir.
- Bebeğin bakımıyla ilgili işlerde büyük kardeşin yardım etmesi sağlanabilir. Çocuk verilen görevi yerine getirdikten sonra övücü sözlerle ödüllendirilebilir. Bu tür

etkinlikler zamanla alışkanlık haline getirilirse, çocukta kıskançlık yerine **koruyuculuk** duygularının gelişmesini sağlar.

- Çocuğun duygularıyla yüzleşmesi sağlanırsa fiziksel şiddet içeren davranışlar yok olabilir. Örneğin çocuk büyük ise, kardeşi hakkındaki duygularını açığa çıkarmasına etkin dinlemeyle yardım edilebilir.
- Aile içinde işbirliğine önem verilmeli. Çocukların ilgi ve yeteneklerine göre ayrı ayrı sorumluluklar verilmeli. Değerlendirmede çabaya önem verilmeli.
- Kıskançlıktan dolayı kötü bir çocuk olmadığı mesajı verilmelidir. Aksi takdirde çocuk kendini suçlu hissedecektir. Kardeşler arası kıyaslamalar asla yapılmamalıdır. Çünkü her biri ayrı yetenek ve ilgiye sahiptir.
- Kardeşler arası kıyaslamalar asla yapılmamalıdır. Çünkü her biri ayrı yetenek ve ilgiye sahiptir.
- Yaşça büyük olana “**sen abisin**” “**sen ablasın**” “**sen büyüksün**” diyerek yanlış konuşmak, davranışa sınır getirmek yanlıştır. Çünkü yaşı ne olursa olsun çocuk çocuktur.
- Kısacası, çocuk aileye yeni katılan kardeşinden önce nasıl bir konumda ise, kardeş geldikten sonra da bu konumu çok az değişiklikle aynen korunmalı.

**Fotoğrafçı, kız çocuğuna
"Ağır bir yükün var" diyor.
Kız çocuğu cevap veriyor
"O yük değil, kardeşim."**